

7/29902
64 42

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-802/4971/9588
Konu : Yazılı soru önergesi

30/06/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 02/10/2013 tarihli ve 43452547-120.00-143747 sayılı yazı,
b) 21/10/2013 tarihli ve 4382/8426 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29902 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EKİ:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-802/5021/9714
Konu : Yazılı soru önergesi

30. / 06 / 2014

Sayın Veli AĞBABA
Malatya Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/29902 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) Anayasanın "Zorla çalıştırma yasağı" kenar başlıklı 18. maddesinde;

"Hiç kimse zorla çalıştırılmaz. Angarya yasaktır.

Şekil ve şartları kanunla düzenlenmek üzere hükümlülük veya tutukluluk süreleri içindeki çalıştırmalar; olağanüstü hallerde vatandaşlardan istenecek hizmetler; ülke ihtiyaçlarının zorunlu kıldığı alanlarda öngörülen vatandaşlık ödevi niteliğindeki beden ve fikir çalışmaları, zorla çalıştırma sayılmaz.";

B) 4301 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumunun Kuruluş ve İdaresine İlişkin Kanunun;

1- "Amaç" kenar başlıklı 1. maddesinde;

"Hükümlü ve tutukluların meslek ve sanatlarının korunup geliştirilmesi veya bir meslek ve sanat öğrenmeleri amacına yönelik olarak çalışmalarını sağlamak üzere; işyurtları açmak ve bunların bütün mali ve idari işlerini bir merkezden düzenlemek ve yönetmek amacıyla Adalet Bakanlığına bağlı Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu kurulmuştur.";

2- "İşyurtları Kurumu Yüksek Kurulunun görevleri" kenar başlıklı 4. maddesinin (e) bendinde;

"İşyurtları yönetim kurullarının önerisi üzerine 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre nitelikleri bu Kanunun 8 inci maddesinde belirtilen işçilerin çalıştırılmasına, ücretlerinin belirlenmesine ve bunların işten çıkarılmasına karar vermek";

3- "Ücret ve ek ödemeler" kenar başlıklı 8. maddesinde;

"İşyurtlarında çalıştırılan hükümlü ve tutukluların gündelikleri her ayın sonunda verilir.

Ücretleri işyurdundan ödenmek üzere 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerine göre, hükümlülere bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazandırabilecek nitelikleri haiz yeter sayıda usta, işyurtlarında çalıştırılabilir.

İşyurtlarında çalışma saatleri dışında veya tatil günlerinde fazla çalışma yaptırılabilir. Fazla çalışma yapan personel ve işçilere yılı bütçe kanunlarında belirlenen miktarlarda fazla çalışma ücreti ödenir.

İşyurtlarında görevli personel, işçi ve hükümlülere işyurtlarının yıllık bilançolarında tahakkuk edecek her türlü faaliyet dışı gelirleri ve faizler hariç olmak üzere

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

karlarının % 25'ini aşmamak ve ilgilinin yıllık net ücretinin % 50'sini geçmemek üzere memur maaş katsayısının (10 000) gösterge rakamı ile çarpımı sonucu bulunacak miktara kadar ve çalıştıkları süre ile yaptıkları işin özellik ve güçlüğüne göre İşyurtları Yüksek Kurulu Kararı ile kar payı ödenebilir. Ödemeler, çalışmayı takip eden bütçe yılında ve bir defada yapılır.

Bakanlık, ceza infaz kurumları ve tutukevleri görevlilerine, tespit edeceği örnekte, parasız elbise vermeye yetkilidir.";

C) Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumu ve İşyurtlarının İdare ve İhale Yönetmeliğinin;

1- "Hükümlülerin kurum dışında çalıştırılması" kenar başlıklı 22. maddesinin altıncı fıkrasında;

"Hükümlülerin kurum dışındaki işyerlerinde çalıştırılmaları, işveren ile ceza infaz kurumu yetkilileri arasında düzenlenecek protokol çerçevesinde gerçekleştirilir. Protokol; işveren veya temsilcisi ile işyurdu bulunan kurumlarda işyurdu müdürü, işyurdu bulunmayan kurumlarda ise mahallî Cumhuriyet başsavcısı tarafından imzalanır. Taraflar, imzaladıkları protokol hükümlerine uymak zorundadır. Taraflardan biri, belirtilen tarihin bitiminden en az on beş gün önce yazılı olarak bildirim yapmadığı takdirde, protokol aynı süre ve esaslar çerçevesinde yenilenmiş sayılır.";

2- "Ücretler ve ücretlerden yapılacak kesintiler" kenar başlıklı 23. maddesinde;

"Hükümlülerin veya tutukluların işyurduna ait atölye, tesis ve benzeri ünitelerde çalıştırılması hâlinde, bunlara Yüksek Kurulca belirlenen gündelik ödenir.

Tahakkuk eden ücretlerden aşağıdaki kesintiler yapılır;

a) Gelir Vergisi ve Damga Vergisi yönünden:

1) İşyurdu bütçesinden hükümlülere ödenecek ücretler, 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23 üncü maddesine göre gelir vergisinden istisna edilir. Tüzükte belirlenen esasların dışına çıkılarak veya işyurdu bütçesi dışında yapılan ücret ödemeleri vergiye tâbi tutulur.

2) Hükümlülere tahakkuk ettirilen ücret tutarı üzerinden damga vergisi kesintisi yapılır.

b) Sosyal sigorta primi yönünden:

1) Ceza infaz kurumu bünyesinde yer alan işyurtları dışındaki işyerlerinde çalıştırılan hükümlülere yapılacak ücret tahakkuku üzerinden sigorta primi kesintisi yapılır.

2) Hükümlülerin sosyal hak ve yardımlardan yararlandırılması, kamu veya özel sektöre ait işverenin yasal durumu da göz önünde bulundurularak tespit edilir.",

Hükümlülerinin yer aldığı malûmlardır.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular, 4301 sayılı Kanunda belirtilen amaç doğrultusunda, herhangi bir zorlama olmadan, tahliye olduklarında topluma kolayca uyum sağlayabilecekleri ve geçimlerini sürdürebilecekleri bir meslek ve sanat edinmeleri veya var olan meslek ve sanatlarını koruyup geliştirmeleri amacıyla çalıştırılmaktadırlar. Bu şekilde hükümlü ve tutuklular, söz konusu atölyelerde bir yandan meslek öğrenerek üretim faaliyetinde bulunurken, diğer yandan kurum içerisinde zamanı daha yararlı ve verimli şekilde geçirmektedirler.

Hükümlü ve tutukluların gündelikleri, anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde ödenmekte; iş kazası, meslek hastalığı ve analık sigorta kollarında sigorta yapılmakta; tüm

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

hükümlü ve tutuklulardan alınan işe bedeli çalışan hükümlü ve tutuklulardan alınmamakta ve yıl sonunda çalıştığı kurumun kâr etmesi durumunda ise, kâr payı da verilmektedir.

Belirtilen faaliyetler kapsamında, ücretsiz olarak çalıştırılan hiç bir hükümlü veya tutuklu bulunmamaktadır.

II- Ceza infaz kurumlarında faaliyet gösteren işyurdu atölyeleri; kurum güvenliği açısından tehlike oluşturmayacak, hükümlü istihdamına imkân sağlayacak ve kurum fizikî koşullarına uygun iş kollarından seçilmektedir. İşbirliği yapmak isteyen firmalar öncelikli olarak kurum müdürlüklerine başvurmakta, kurum müdürlüklerince yapılacak ilk değerlendirme sonrasında teklif Bakanlığımız İşyurtları Kurumu Daire Başkanlığına iletilmekte, burada yapılacak araştırma ve değerlendirme neticesinde, talep onaylanırsa 137/3 sayılı İşyurtları Uygulamaları Konulu Genelgemiz uyarınca protokol yapılarak işyurdu atölyesi faaliyete geçirilmektedir.

III- Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden;

1- Ümraniye T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğü ve Ümraniye E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu İşyurdu Müdürlüğünde özel sektörle işbirliği kapsamında iki tekstil firmasıyla protokol yapıldığı; bu protokollere göre tekstil ürünleri üretimi yapılan atölyelerde toplam, 102 hükümlünün çalıştırıldığı;

2- 40 ceza infaz kurumu işyurdu müdürlüğünde, çeşitli alanlarda faaliyet gösteren 54 özel sektör işletmesiyle işbirliği yapıldığı;

3- 2013 yılı Eylül ayı itibarıyla, ceza infaz kurumu işyurdu müdürlüklerinde sigortalı olarak çalıştırılan 26.444 hükümlü ve tutukludan, 1.159'unun özel sektörle işbirliği kapsamında çalıştırıldığı;

4- İşyurtlarında çalışan hükümlü veya tutuklu ustalara, 7,00 Türk Lirası, kalfalara 6,50 Türk Lirası, çıraklara da 6,25 Türk Lirası gündelik verildiği; Yüksek Kurulun belirlediği ödenmesi gereken gündeliklerden hiçbir kesinti yapılmadığı; böylece, işyurtlarında çalışan bir hükümlü veya tutukluya ortalama aylık 354,00 Türk Lirası tutarında ekonomik fayda sağlandığı,

Anlaşılmıştır.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan